

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6CoE/137/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8206204439
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8206204439.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v exekučnej veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti povinnému D. P., bytom T., Q. XXX/XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane povinného Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Važecká 16, 080 05 Prešov, IČO: 42 176 778, o vymoženie 3 415,65 Eur s prísl., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Bardejov č.k. 2Er 513/2006-22 zo dňa 15.10.2012 jednohlasne takto

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e uznesenie vo výroku o zastavení exekúcie.
- II. Návrh na prerušenie konania z a m i e t a.
- III. M e n í uznesenie vo výroku o nepripustení vedľajšieho účastníka do konania tak, že jeho vstup do konania pripúšťa.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým uznesením vstup Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS do konania ako vedľajšieho účastníka nepripustil. Ďalej vyslovil, že exekúciu zastavuje z dôvodu, že sa vymáha plnenie zo spotrebiteľskej formulárovej zmluvy a rozhodcovská zmluva predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Posledným výrokom vyslovil, že o trovách exekúcie rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia o zastavení exekúcie.

Oprávnený v odvolaní navrhol uznesenie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Navrhol konanie prerušiť a predložiť vec Súdному dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“). Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS navrhlo uznesenie v napadnutom výroku o jeho nepripustení zmeniť a vstup do konania pripustiť.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné. Dôvodným je odvolanie vedľajšieho účastníka.

Na margo návrhu na prejudiciálne konanie, aby Súdny dvor rozhodol o otázke, či ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, odvolací súd poukazuje na judikatúru Súdneho dvora, ktorá nepodporuje právny názor oprávneného, a to napr. rozsudok Súdneho dvora Pannon C- 243/08, rozsudok Súdneho dvora Asturcom C- 40/08, rozsudok Súdneho dvora Freiburger Kommunalbauten C-237/02, rozsudok Súdneho dvora Mostaza Claro C-168/05.

Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS ako nekalú (Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-243/08 Pannon).

Za tohto stavu odvolací súd návrh oprávneného na prerušenie konania v zmysle ust. § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. zamietol.

Rozhodujúcou právnou otázkou, ktorú správne súd prvého stupňa aj bez návrhu prioritne riešil, je otázka platnosti rozhodcovskej doložky (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 3Cdo 146/2011, 6Cdo 143/2011, 2Cdo 245/2010, uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011 a nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2164/10 zo dňa 1.11.2011).

Odvolací súd nevidí dôvod na odklon od spoločného stanoviska občianskoprávného a obchodnoprávného kolégia Krajského súdu v Prešove z 27.9.2010 ani právneho názoru, ktorý by mal byť oprávnenému známy z uznesení odvolacieho súdu sp. zn. 6CoE 73/2012, 6CoE 74/2012, 6CoE 95/2012, 6CoE 16/2012, 6CoE 12/2011, 6CoE 173/2011, 6CoE 1/2012 20CoE 40/2012, 20CoE 70/2012, 20CoE 73/2012, 20CoE 132/2012, 20CoE 200/2012, 20CoE 210/2012 (porov. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci I. ÚS 610/2012). Rozhodcovský rozsudok bol založený na neprijateľnej rozhodcovskej doložke v spotrebiteľskej zmluve. Neprijateľná zmluvná podmienka je neplatná, a teda nevyvoláva právne účinky a to obdobne ako keď rozhodcovskej zmluvy niet (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 1/2012, uznesenie Krajského súdu v Prešove vo veci 6CoE 66/2012, 6CoE 256/2012).

Na veci nič nemení uzavretie zmluvy o úvere pred 1.1.2008, pretože súdu nič nebráni judikovať nekalosť rozhodcovskej doložky podľa generálnej klauzuly podľa § 53 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka zakotvenej do zákona od 1.4.2004 (k spotrebiteľskej zmluve pozri § 23a zákona č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa).

Na margo odvolacích námietok oprávneného odvolací súd poznamenáva, že rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovaná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6MCdo 9/2012). Oprávnený si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

Záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky odvolací súd vidí rovnako ako súd prvého stupňa tiež v geografickom faktore v zmysle judikatúry. Neprimeraná vzdialenosť od miesta rozhodcovského konania je skutočnosťou, ktorá má odradzujúce účinky pre spotrebiteľa vo vzťahu k uplatňovaniu práva. Už len samotná vzdialenosť cca 400 km na rozhodcovské konanie je odradzujúca. (rozsudok Súdneho dvora EÚ C-240/98 - C-244/98 Océano grupo editorial).

Je treba zdôrazniť, že Európska únia vzhľadom na význam ochrany spotrebiteľa a v záujme vyššej kvality života ľudí podporuje v rozhodcovských veciach zbavenie účinku rozhodcovského rozsudku v záujme dosiahnutia ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, a to aj keď spotrebiteľ v rozhodcovskom konaní nenamietal rozhodcovskú doložku s poukazom na tzv. geografickú neprijateľnosť miesta konania (Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-240/98 -C-244/98 Océano Grupo Editorial, tiež C-40/08 Asturcom).

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o zastavení exekúcie ako vecne správne (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Prvostupňový súd nebol dôsledný pri rozhodovaní o vstupe vedľajšieho účastníka do konania. Navyiac argumenty o nepripustení vstupe Združenia sa zdajú byť vo svetle práva Európskej únie neudržateľné.

Prvostupňový súd pojmovo vylúčil v exekučných veciach vedľajšieho účastníka. Uviedol, že účelom vedľajšieho účastníctva je pomôcť účastníkovi, nakoľko sa nepriamo rozhoduje o jeho právach.

Záver prvostupňového súdu by mohol byť ako tak právne udržateľný, ak by sa v prípade vedľajšieho účastníka vyžadoval právny záujem na výsledku sporu. Ust. § 93 ods. 2 O.s.p. však práve v prípade právnickej osoby zameranej na ochranu práv nevyžaduje právny záujem právnickej osoby, ktorej cieľom je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Výklad zákonodarca počíta práve so združeniami na ochranu spotrebiteľov (porov. dôvodová správa k § 93 ods. 2. Z dôvodovej správy: „Navrhovaná právna úprava súvisí s právnou úpravou v zákone č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení 539/2005 Z. z. a zákona 326/2007 Z. z., v zákone č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a v zákone č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov. Úprava má za cieľ umožniť širšiu ochranu osobám na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby najmä združenia a súvisí aj s transpozíciou rôznych smerníc určených na ochranu spotrebiteľa, osôb, vo vzťahu ku ktorým bola porušená zásada rovnakého zaobchádzania a pod. Navrhovaná právna úprava umožňuje rozšíriť predmet konania na návrh vedľajšieho účastníka. Cieľom navrhovanej úpravy je rozšíriť ochranu práv na prípady, na ochrane ktorých existuje dôležitý verejný záujem, avšak v ktorých by bolo veľmi problematické zo strany subjektov - ktoré majú vzhľadom na svoje zameranie alebo predmet činnosti záujem na ochrane tohto verejného záujmu - vstupovať do konaní (najmä na strane navrhovateľa) ako vedľajší účastníci. Dôvodom je fakt, že v danej situácii by bolo takmer nemožné preukázať právny záujem na výsledku. V praxi ide hlavne o právnické osoby v postavení mimovládnych organizácií zameraných na ochranu jednotlivcov a skupín pred diskrimináciou, o združenia na ochranu spotrebiteľov a podobne“.

Odvolací súd sa nestotožňuje ani s názorom prvostupňového súdu o postrádaní pomoci vedľajšieho účastníka. Návrhom vedľajšieho účastníka na zastavenie konania sa súdu pripomenula ex offio súdna kontrola zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve (rozsudok súdneho dvora Asturcom; C-40/08). V predmetnej veci prvostupňový súd udelil poverenie (čl. 12) dňa 4.10.2006 a viac ako šesť rokov vykonáva exekúciu na základe pochybnej rozhodcovskej doložky. Za dôležitú považuje odvolací súd aj povahu právnej veci. V exekučnej veci vedenej na základe rozhodcovského rozsudku je možné dosiahnuť „prelomenie“ materiálnej právoplatnosti rozhodcovského rozsudku a „oživajú“ inštitúty zo základného konania (dobré mravy, právom nedovolené plnenie, plnenie nemožné; § 45 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní).

Nedá sa preto súhlasiť s prvostupňovým súdom v ani jednej z argumentácií proti vedľajšiemu účastníctvu právnickej osoby, ktorej ochrana je opodstatnená aj v exekučnej právnej veci založenej na rozhodcovskom rozsudku, ktorý záver plne opodstatňuje okolnosti predmetnej veci. Vedľajší účastník upozornil na dôležité okolnosti prípadu. Súdna kontrola zmluvných klauzúl v spotrebiteľskej zmluve sa má vykonať obdobne ako v režime vnútroštátnych pravidiel verejného poriadku vždy za každých okolností (C-76/10 POHOTOVOSTĚ/Korčkovská, bod 50).

Nieť rozumného dôvodu vylučovať z aplikácie procesného kódexu práve ustanovenie § 93 ods. 2 O.s.p. (v spojení s § 251 ods. 4 O.s.p.). V exekučnom konaní vedenom na základe rozhodcovského rozsudku sa posudzujú aj otázky, ktoré majú význam v základnom konaní. Nejde teda len o aspekt vymoženia bez ďalšieho. Najmenej v upozornení a podnetoch vedľajšieho účastníka treba vidieť jeho význam aj vo vykonávacom súdnom konaní.

V tomto smere odvolací súd dáva do pozornosti záver písomných pripomienok k prejudiciálnej otázke položenej Súdnemu dvoru Európskej únie vo veci C-470/12, POHOTOVOSTĚ/Vařuta:

Smernica 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby vnútroštátny súd pripustil vstup združenia na ochranu spotrebiteľov ako vedľajšieho účastníka v exekučnom súdnom konaní.“

Zákonom by mohol členský štát vylúčiť vedľajšie intervencie v exekučných konaniach. Slovenská republika vylúčila vedľajšiu intervenciu len v § 93 ods. 1 O.s.p. (rozvod, neplatnosť manželstva a jeho existencia). Systematika pritom podporuje záver, že ak zákonodarca explicitne vedľajšiu intervenciu nevylúčil priamo v ustanoveniach Exekučného poriadku a v jedinom ustanovení Občianskeho

súdneho poriadku obsahujúcom vylúčenie to neurobil, niet dôvod na záver, že zákonodarca sledoval vylúčenie vedľajšieho účastníka v exekučnom konaní.

Odvolačný súd poukazuje na to, že vedľajšia intervencia vo svetle § 93 ods. 2 O.s.p. je ďalším z nástrojov ochrany spotrebiteľa, ktorý síce explicitne odporúčaný v smernici Rady 93/13/EHS nie je, ale nič nebránilo členským štátom nad rámec smernice upraviť mechanizmy, ktoré zväžia ako efektívne. Takáto možnosť vyplýva z čl. 8 citovanej smernice.

Podľa čl. 8 smernice Rady 93/13/EHS „členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa.“

Rovnako Európska komisia vo svojich pripomienkach v bode 21 vníma vedľajšiu intervenciu (§ 93 ods. 2 O.s.p.) ako úpravu založenú na čl. 8 cit. smernice Rady 93/13/EHS.

„Smernica 93/13/EHS nestanovuje, že združenia na ochranu spotrebiteľa musia mať právo vstupovať do sporov o individuálnych záujmoch spotrebiteľov ako vedľajší účastníci. Článok 7 ods. 2 uvedenej smernice priznáva takýmto združeniam procesné práva, pokiaľ ide o ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov. Smernica teda mlčí o prípadnej účasti združení na ochranu spotrebiteľa v individuálnych sporoch. Toto mlčanie sa však v žiadnom prípade nemá chápať ako zákaz takejto účasti: z článku 8 smernice 93/13/EHS jasne vyplýva, že členské štáty môžu zaviesť opatrenia, ktorú sú priaznivejšie pre spotrebiteľov ako tie, ktoré sú stanovené v smernici. Takýmto opatrením môže byť aj pripustenie vedľajšieho účastníctva v exekučnom konaní.“

K problematike vedľajšieho účastníka v exekučnom konaní zaujal stanovisko Najvyšší súd SR (Rc 12/2013). Odvolačný súd sa z hore uvedených dôvodov odklonil od tohto stanoviska, ktoré vychádza z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2008 sp. zn. 1Cdo 106/2008. Najvyšší súd v uvedenom rozhodnutí ako súd dovolací posudzoval rozhodnutia nižších súdov z obdobia pred zapracovaním inštitútu vedľajšej intervencie v kolektívnom záujme (§ 93 ods. 2 O.s.p.), ktorý bol do procesného kódexu doplnený novelou vykonanou zákonom č. 384/2008 Z.z. účinnou od 15.10.2008. Súdny v tomto období, ale aj teória práva a odborná literatúra pochopiteľne nemohli vychádzať z nového ustanovenia § 93 ods. 2 O.s.p., ku ktorému pred jeho schválením neexistovala žiadna odborná diskusia. Ako už odvolačný súd uviedol, bolo by problematické bez zodpovedania prejudiciálnej otázky vylúčiť tento inštitút absolútne, ak je ďalším nástrojom na naplnenie cieľa v čl. 8 a čl. 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13 ES v rámci kolektívnej ochrany práv spotrebiteľov. Nemožno prehliadnúť, že možnosť vedľajšej intervencie v exekučnom konaní s určitými obmedzeniami nie je vylúčená ani v názoroch sudcov najvyššieho súdu (porov. odlišné stanovisko JUDr. Rudolfa Čirča napr. vo veci 6Cdo 207/2011).

Ako ukazuje predmetná vec, k vedľajšej intervencii a k dosiahnutiu toho, aby súd s výrazným časovým odstupom pristúpil k ex offo súdnej kontrole aj v materiálnom zmysle výkonu spravodlivosti, postačilo poznať zo strany združenia spisovú značku a podať návrh z pozície vedľajšieho účastníka na zastavenie exekúcie. Inštitút zastúpenia vedľajšiu intervenciu len ťažko nahradí, pretože plnomocnenstvo je z hľadiska jeho získania značne problematické, ak nie takmer nemožné (napr. prípady osôb na neznámom mieste). Vedľajšia intervencia vo svetle ustanovenia § 93 ods. 2 O.s.p. je efektívnym prostriedkom ochrany spotrebiteľa a môže predísť aj náhradám škody proti štátu pre porušenie unijného práva.

Prípustnosťou vedľajšieho účastníctva v konaní sa súd zaoberá až po tom, keď účastník namietne neprípustnosť takéhoto postupu. Keďže v odvolacom konaní oprávnený namietal neprípustnosť vedľajšieho účastníka, odvolačný súd zmenil uznesenie v napadnutom výroku o neprípustení vedľajšieho účastníka do konania tak, že jeho vstup do konania pripustil (§ 93 ods. 2 O.s.p.).

Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolačný súd so zreteľom na neplatnú rozhodcovskú doložku nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o zastavení exekúcie ako vecne správne vrátane osvojenia si dôvodov (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.